

Kooppatsplaatje

Door Gijs van Elk, voorzitter CRR

Jeff Bezos van Amazon is de rijkste persoon ter wereld én de eerste die meer dan 100 miljard dollar bezit!

Hij heeft maar liefst 112 miljard dollar. Alleen al het afgelopen jaar kreeg hij er 34 miljard bij (*mind you*: meer dan 500 miljoen per week, elke werkdag 100 miljoen, meer dan 10 miljoen per uur bij een achturige werkdag!!!). De jaarlijkse miljardairslijst laat zich lezen als een aaneenschakeling van hyperkapitalistische superlatieven¹. Er zijn meer miljardairs dan ooit. De elitegroep van superrijken bezit nu in totaal meer dan 9.000 miljard dollar, een stijging van maar liefst 18 procent in een jaar.

Kijk en dan doen koopkrachtplaatjes er niet meer toe. Ze kunnen kopen wat ze willen. Ieder plaatje. Kapitaalkracht genoeg. Ik vind dit de grootste schande van onze tijd. Deze lieden moeten zich diep schamen. Vaak betalen ze geen of nauwelijks belasting^{2,3} en gaan er in het gunstigste geval prat op veel aan 'liefdadigheid' te doen, waarvoor ze zich laten fêteren als

---

¹ Het vermogen van Bezos is groter dan het bruto binnenlands product (BBP) van 130 van de 191 lidstaten van de Verenigde Naties. Volgens Forbes, het magazine dat de ranking van de rijken bepaalt, zijn er wereldwijd 2.208 miljardairs, waarvan 9 Nederlanders, maar de meesten komen uit Amerika (585). Ze bezitten samen 9.100 miljard dollar, ruim meer dan het BBP van Duitsland en Japan samen. Hun vermogen steeg in 2017 met 18%. De rijkste 1% van de wereld bezit 27% van alle rijkdom. In 2050 zal dat, als er niks verandert, 40% zijn. Wie heeft het dan nog over de stijging van koopkrachtplaatjes met enkele luttele tienden van procenten?

² Warren Buffet, een geldgraai-ondernemer die in de top 10 staat van de superrijken, gaat er prat op dat hij evenveel belasting betaalt als zijn secretaresse. Dan valt je toch niks meer in. *I rest my case*.

³ Het huidige belastingsysteem, ongeacht welk systeem, heft bijna geen belastingen over rendement op kapitaal. Soms wel op sommige vormen van kapitaal, maar nooit op alles. In Nederland kennen we een fictieve rendementsheffing (van 4%) over kapitaal boven een relatief laag bedrag. Hierdoor zijn mensen die tot maximaal een ton hebben de pineut, terwijl mensen met miljoenen dit vaak heel makkelijk, en vaak zelfs legaal, voor de Belastingdienst kunnen verbergen.

grote weldoener. De meer cultureel 'angehauchten' schaffen zich een eigen museum aan, waar Jan met de pet in de hand zich mag vergapen aan schoonheid die meneer Fentener van Vlissingen voor hen heeft uitgezocht. Sommigen houden er gekke hobby's op na. Ze willen naar Mars of schieten een elektrische auto als afval de ruimte in. Van mij mogen ze als eerste naar elke planeet ver buiten ons zonnestelsel. De baas van Amazon geeft bijna 50 miljoen uit aan een klok die 10.000 jaar loopt. Dan ben je toch getikt. Meestal echter gaan de 'filthy rich', zoals ze dat in Amerika noemen, lekker spelevaren met hun onmetelijke jachten of vliegen ze in hun brandstof slurpende jets de wereld rond waar ze slempen, hoeren en snoeren. Een verachtelijk soort. Allemaal.

Ik snap werkelijk niet waarom deze mensen nog bewondering wekken bij velen. Ze onthouden een gigantische groep armen een menselijk bestaan. Ze voegen niks toe aan de samenleving waar ze deel van uit maken, maar hebben vaak wel de grootste waffel en hebben vanwege hun geld invloed. Ze kopen macht om die vervolgens ten eigen nutte en meerdere eer en glorie in te zetten^{4,5}. Waarom vinden we dit normaal? Zijn we van de pot gerukt? Nee toch?

Oh, en dan nog iets van eigen bodem. De directeur van de ING-bank mag dit jaar 3 miljoen euro salaris toucheren (ter relativering: de baas van Amazon graait dit in een kwartier bij elkaar; de apenrots is smal maar hoog). De Raad van Commissarissen vond dat hij een te karig inkomen ontving, dus kreeg hij een loonsverhoging van 50%. Ook zijn koopkrachtplaatje zit de komende tijd geramd. Hij speelde tenslotte, aldus de heren commissarissen (want dat zijn het meestal), in de eredivisie van bankdirecteuren en kreeg betaald op het niveau van de Jupilerleague. Dat moest rechtgetrokken worden. Terecht, natuurlijk, het was toch al schraalhans keukenmeester in huize Bankboef. Het zou overigens ook fijn en terecht zijn als u deze bank fijn laat bankieren, maar dan zonder uw geld. Geef ze een strafs chop op eredivisieniveau en ga naar een andere (reserve)bank⁶.

De wereld lijkt toch een beetje gek geworden te zijn. Niets geleerd van de crisis die we de afgelopen jaren hebben meegemaakt. Ook Thomas Piketty heeft tegen dovemansoren staan preken⁷ en ik vrees dat dat nog wel een tijdje zo zal blijven. Of wordt het tijd dat de rest van de mensheid het heft weer in eigen handen neemt en de superrijken naar de vuilnisbelt van de geschiedenis verwijst.

---

⁴ Trump is een van de Amerikaanse miljardairs. Hij heeft 3,1 miljard dollar op zijn rekening staan en staat op een schamele 766e plaats. Trump first? Nog niet dus.

⁵ 'De ongelijkheid tussen zowel huishoudens als ondernemingen is de afgelopen decennia in veel landen enorm toegenomen. En de extreme concentratie van inkomens en rijkdom – in handen van miljardairs en raden van bestuur – verandert snel in de macht om te bepalen hoe en ten bate van wie de economie wordt geleid.' Aldus Kate Raworth. 'Donuteconomie'. 'Om erachter te komen wie heerst, moet je het goud volgen,' zei politicoloog Thomas Ferguson.

⁶ Inmiddels heeft u dat gedaan en het heeft geholpen, de omstreden inkomensverhoging is ingetrokken.

⁷ In beginsel heeft hij in zijn boek 'Kapitaal' bewezen dat het grootkapitaal van generatie op generatie overgaat en dat het zich steeds meer concentreert in de top. De onderste 50% van elk land heeft ongeveer niets. De bovenste 1% heel veel, de bovenste 0,1% nog meer. Tenzij er wordt ingegrepen, zal dit verschil toenemen omdat het rendement op kapitaal groter is dan de groei van de markt. Ooit loopt dit spaak. Piketty pleit voor een hoge belasting op kapitaal en een lage op arbeid. Nu is dat precies andersom.